

[Arbejdsministeren]

ne på bordet og analysere retspraksis, og så kan vi på baggrund heraf naturligvis drage vores konklusioner.

Jeg gør opmærksom på, at jeg sluttede af med at sige i mit første indlæg, at når jeg afviste forslaget, så var det ikke af principielle grunde, men netop fordi jeg mener, det er lige en postgang for tidligt at drage konklusioner i forhold til vedtagelsen i 1990. Mon ikke vi skulle foretage en sådan analyse og så i øvrigt vende tilbage til sagen ved en senere lejlighed.

Jeg er bestemt ikke afvisende over for, at der kan være et behov for at lægge op til en strengere strafudmåling, for, som jeg sagde flere gange i mit første indlæg, det skal ikke kunne betale sig at fuske med arbejdsmiljøreglerne, det skal det bestemt ikke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 62:

Forslag til folketingsbeslutning om ny produktion og jobskabelse i private virksomheder.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(Fremsat 5/2 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Arbejdsministeren (Kirkegaard):**

Jeg er helt enig med forslagsstillerne i, at Danmarks rekordhøje ledighed ikke kan afskaffes gennem en enkelt foranstaltning, men at der tværtimod er brug for en bred vifte af tilbud. Jeg kan i øvrigt her gøre opmærksom

på det fremragende forskningsarbejde, der er blevet præsenteret i løbet af denne uge med ganske mange spændende bud på, hvordan ledigheden kan nedbringes.

Jeg er også enig i, at der er behov for nye produktioner, nye virksomheder og dermed også nye arbejdspladser.

Så er jeg imidlertid bange for, at enigheden hører op. Det, vi har brug for, er ikke nye løntilskudsordninger. Vi har allerede mulighed for at støtte private virksomheder, hvis der ansættes en ledig. Her er arbejdstilbudsordningen efter min opfattelse et meget vigtigt instrument. Det samme gælder reglerne i loven om den kommunale beskæftigelsesindsats, som bl.a. gør det muligt at give private virksomheder løntilskud til ansættelse af ledige med ca. 41 kr. i timen.

Den ordning, der her bliver foreslået, har vi tidligere stiftet bekendtskab med i en lidt anden udformning. Den tidligere socialdemokratiske jobskabelsesordning skabte, selv om arbejdsmarkedsnævnene var inde i billedet, store problemer med konkurrenceforvridning. Der skabtes heller ikke mange nye arbejdspladser via jobskabelsesordningen, og det må jo dog være hovedformålet med en sådan ordning. Resultaterne af jobskabelsesordningen stod altså ikke mål med problemerne, og derfor afviklede den borgerlige regering da også ordningen.

Der er i forslaget til folketingsbeslutning lagt op til mange komplicerede afgørelser. Det gælder spørgsmålet om produktionens karakter for at undgå, at der bliver tale om konkurrenceforvridning, og det gælder spørgsmålet om nettoudvidelse af virksomhedens samlede beskæftigelse. Det ser bestemt ikke ud til at blive en enkel ordning.

Med hensyn til spørgsmålet om konkurrenceforvridning vil jeg endvidere tillade mig at tage forbehold over for, om den foreslåede ordning er i overensstemmelse med de EF-retlige regler om statsstøtte. Der er reelt tale om en kombination mellem en løntilskudsmodel og en direkte produktionsstøtte. Efter EF-reglerne er det ikke tilladt at yde statsstøtte, som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, så samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes.

[Arbejdsministeren]

Jeg vil endelig fremhæve, at regeringen netop har nedsat en hurtigtarbejdende aktionsgruppe med det formål at udarbejde et katalog over mulige initiativer til yderligere at styrke iværksætterpolitikken og lette vilkårene for eksisterende virksomheder. Regeringen er nemlig helt enig i, at der må gøres noget for at styrke iværksætterpolitikken og lette vilkårene for de mindre virksomheder. Blot er det regeringens opfattelse, at nye løntilskudsordninger ikke er vejen frem, og jeg kan derfor ikke anbefale forslaget.

Poul Erik Dyrlund (S):

Da Socialdemokratiets ordfører, hr. Ole Vagn Christensen, ikke er til stede, skal jeg på partiets og hr. Ole Vagn Christensens vegne fremføre følgende:

Forslaget fra SF indeholder efter vores opfattelse mange gode intentioner, faktisk så mange gode intentioner, at det er svært at sige noget negativt om indholdet. Alle ønsker jo, at der skal gøres noget for de ledige, for iværksættere og for de små og mellemstore virksomheder.

Vi har fra Socialdemokratiets side foreslået en regional udviklingspolitik omkring de vækstpotentielle områder hos iværksættere og i de små og mellemstore private virksomheder. Vi er altså enige med SF om målet, men ikke om metoderne til at nå det.

Vi har bemærket, at SF i punkt 4 mener, at såvel arbejdsmarkedsnævnet som de ansatte på en virksomhed skulle kunne styre den nye løntilskudsform, som SF foreslår. I forvejen står det ikke for godt til, når vi ser på de forskellige tilskudsformer, som vi kender.

Når det er sagt, er vi ikke uenige i, at der generelt skal gøres noget for at fremme væksten, særlig i det nye hjemmemarked, som EF er, men et forslag om, at folk nu skal udstødes fra det offentlige og via støtteordninger optages i det private arbejdsmarked, kan vi ikke gå ind for.

I Socialdemokratiet mener vi, at udstødningspolitikken er forkert. Der bør i stedet gennemføres et rotationsprincip på både det private og det offentlige arbejdsmarked, og skal der ske jobskabelse, må det ske på områder, der ligger i den såkaldte grå zone mellem offentlig og privat virksomhed, som via tilskud kan betale en overenskomstmæssig løn. I øv-

rigt er dette sidste noget, der behandles i Zeuthenudvalget.

Som man forstår, er vi som sagt enige i intentionerne i forslaget, men ikke i midlerne. Vi mener ikke, at dette forslag giver den ønskede effekt, man kunne måske snarere sige det modsatte, men det må jo komme an på en prøve, eller med andre ord, udvalgsbehandlingen må vise, om vores erfaringer med tilskudsformerne også vil holde, hvis vi gennemfører dette forslag.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det var en dejligt virkelighedsnær tale, den socialdemokratiske ordfører netop holdt. Vi er i Det Konservative Folkeparti helt enige i, at vi ikke har brug for flere løntilskudsordninger, sådan som SF's forslag lægger op til. Allerede i dag har vi mulighed for at støtte private virksomheder, der nyansætter ledige, idet loven om arbejdstilbud og loven om kommunal beskæftigelsesindsats gør det muligt at give løntilskud på omkring 41 kr. i timen.

Vi har, som ministeren tidligere har været inde på, nogle dårlige erfaringer med kunstig jobskabelse. Vi har set, hvordan det har afstedkommet konkurrenceforvriddning, og vi har set, at det faktisk ikke har medført særlig mange nye job, hvilket jo skulle være hele ideen.

Når vi kommer til forslagets konkrete udformning, ja, så er det faktisk helt håbløst. Jeg skal ikke komme nærmere ind på det, for ministeren har redegjort for, hvordan man ville blive stillet i en række dilemmaer rent administrativt, når man skulle til at leve op til de forskellige bestemmelser.

Jeg er enig i, at vi skal gøre noget ikke bare for iværksætterne, men også for de virksomheder, som allerede er etableret, og derfor har jeg faktisk temmelig store forventninger til regeringens aktionsgruppe. Det er vigtigt, at vi får en mere sammenhængende iværksætterpolitik, og vi mener, det er vigtigt, at vi ikke bare får en hel masse iværksættere, men at de også får en fair og reel chance for at overleve – det er jo trods alt det interessante.

Vi har mange gode erfaringer med de forskellige iværksætterordninger, vi kender i dag, men tilbage står stadig væk, at mange ikke rigtig har overblikket, og det vil vi gerne etablere, bl.a. i forbindelse med det arbejde, regeringen nu har taget fat på. Vi håber altså på, at man

[Pia Christmas-Møller]

igennem den hurtigtarbejdende aktionsgruppe vil være i stand til at producere nogle nye initiativer, som virkelig kan give de små og mellemstore virksomheder samt iværksætterne en ordentlig saltvandsindsprøjtning.

Vi må afvise SF's forslag.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Når jeg beder om ordet for en kort bemærkning, så er det, fordi jeg blev meget nervøs for, at fru Pia Christmas-Møller skulle tage Socialdemokratiet til indtægt for, at vi var imod løntilskudsordninger og lønstøtteordninger. Tværtimod gjorde jeg i min ordførertale netop opmærksom på, at hvis vi mener, vi skal lave aktiviteter på det område, skal vi gøre det i den grå zone, der ligger mellem det private og offentlige område, og dér vil vi gerne være med til via tilskudsordninger at sikre, at der kan udbetales overenskomstmæssig løn. Vi er ikke principielt imod støtteordninger.

Helge Sander (V):

Det er naturligvis prisen værdigt, at der er mennesker og partier, som forsøger at finde modeller, der kan løse vores problemer omkring de mange ledige, men jeg må tilstå, at det kniber lidt for Venstre at kunne prise det forslag fra SF, som vi har til behandling her i dag.

Forslaget kører jo over den gammelkendte skabelon, det er igen kunstig jobskabelse, og det er en form for kunstig jobskabelse, som dels i denne helt specielle situation er alt, alt for indviklet, men dels også har de samme uheldige elementer i sig som mange af de andre tilsvarende, og det, der er det vigtigste af det hele, er, at resultaterne udebliver. Uanset hvad der har været prøvet gennem årene, og hvad vi prøver også i disse år, er der jo ikke kommet de resultater, som man kunne forvente, når man ser på de forskellige muligheder, som vi stiller i udsigt.

Det, jeg imidlertid synes er det allervigtigste med disse forskellige kunstige jobskabelsesprojekter, er, at vi igen og igen er udsat for konkurrenceforvridning. Selv om arbejdsløshedsproblemet er stort, og vi ikke byde dem, der har normalt arbejde, og de virksomheder, der under normale omstændigheder og under gængse forudsætninger har skabt en masse job, at komme med forslag, der skaber konkur-

renceforvridning. Alene det gør, at vi er meget, meget bange for dette forslag.

Jeg skal heller ikke nægte, når der bliver talt om, at det svarer til iværksætterydelsen, som Venstre selv har været med til at lave i sin tid, at den er vi heller ikke stolte af i dag. Vi ser med tilfredshed, at der er kommet nogen effekt ud af den, men vi møder spilleme også mange uheldige eksempler, hvor der er tale om konkurrenceforvridning. Selv det forslag, vi tidligere har været med til at vedtage i dette Ting, er vi skeptiske over for i dag, men det hører jo ind under aftalen fra 1988 om ATB og UTB, og det er klart, at så længe vi har det forlig, kunne vi ikke drømme om bare at nævne muligheden af at afskaffe ordningen.

Til slut skal jeg sige, at det selvfølgelig kan virke formidlende over for partiet Venstre, at hr. Rahbæk Møller bruger vendingen, at det er jobskabelse i private virksomheder, men jeg vil nu sige, at hvis det er således, at man mener noget alvorligt med det, skulle man hellere medvirke til, at det offentlige i større udstrækning udliciterer, således at det private arbejdsmarked på den måde bliver udbygget. Det giver nemlig en naturlig grobund for øget virksomhed i den private sektor.

Med disse ord kan det vist ikke siges ret meget klarere: Venstre må afvise beslutningsforslag nr. B 62.

Poul Nødgaard (FP):

Det kan formentlig næppe overraske SF, at Fremskridtspartiet vender sig imod det foreliggende forslag, hvor forslagsstillerne ganske enkelt mener, at det skulle skabe nye job, såfremt der gives statsløn til ny produktion i private virksomheder i form af de såkaldte løntilskud. Fremskridtspartiet er i øvrigt, som det må være alle bekendt, særdeles positivt over for erhvervslivet, men forslaget fra SF synes vi faktisk er så rødt, at det får os til at se rødt.

Den nuværende iværksætterydelse er Fremskridtspartiet imod, fordi den ganske enkelt er konkurrenceforvridende, og en gennemførelse af dette forslag ser vi som en overbygning på den omtalte ordning, da bl.a. nuværende iværksættere kan få ansat folk med statsligt tilskud. Der står dog i forslaget, at en iværksætter ikke kan få tilskud til sig selv ud over sin iværksætterydelse; det er en meget flot bemærkning, tak for den.

[Poul Nødgaard]

Hvor kunne det dog være befriende, såfremt SF kunne komme med nogle forslag, der var mere erhvervsvenlige, gerne sådan, at der var nogle virksomheder, der kunne få lyst til at producere noget mere. SF ved jo udmærket godt, at det forslag, man her har fremsat, ikke er vejen frem og ud af arbejdsløsheden.

Alligevel fortsætter man med at fremsætte forslag, der mere eller mindre ligner det samfundssystem, som netop er brudt totalt sammen i Østeuropa. Det kunne være befriende, såfremt SF kunne finde på at sadle helt om. For et par uger behandlede vi f.eks. i Folketinget en stribe SF-forslag af samme skuffe, jeg husker bl.a. et om, at det offentlige skulle opkøbe fabrikker og overgive dem til iværksættere. Magen til forslag har jeg aldrig set. Jeg nævner blot dette som eksempel på en efter Fremskridtspartiets opfattelse helt forfejlet politik. Tænk, hvis vi kunne slå bro mellem disse forskellige opfattelser af, hvordan man får flere i arbejde.

Jeg synes virkelig, at SF skulle overveje en politik, der giver erhvervslivet lavere omkostninger og dermed en forbedret konkurrenceevne. Hvis SF ville skrive sig de ord bag ørerne, så ville vi se, hvordan det hele blomstrede i dette land, men det gør det ikke via sådan nogle ordninger som den, vi bliver præsenteret for her i dag. Lad os sammen erkende, at netop det er vejen frem til en øget beskæftigelse igennem en sund privat sektor. Hvis SF betræder den vej, så tror jeg, vi er på vej mod det rigtige fremskridtssamfund.

Glønborg (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan ikke uden videre gå ind for dette forslag, fordi vi har ikke kunnet se, at vi kunne være med til at finansiere det inden for de aftaler, vi har indgået. Det betyder selvfølgelig ikke, at vi ikke kan se en vis form for fornuft i forslaget; der er et stykke tænkearbejde bag ved det, og jeg vil ikke, som nogle af de øvrige ordførere har gjort, nedgøre SF's forslag, for det synes jeg ikke der er grund til.

Jeg ser det som en anden form for iværksætterydelse. Vi må jo konstatere, at vi har brugt en del penge til den form for iværksætterydelse, som består i at give den enkelte lidt hjælp til at komme i gang med noget, der i de allerfleste tilfælde er blevet en enmandsvirksom-

hed, som har kørt, så længe tilskuddet kunne oppebæres og måske en kort tid derefter. Vi må desværre konstatere, at de fleste iværksættertydelser ikke førte til noget vedvarende. Jeg ser det som en anden måde at gøre det på, når SF siger: Hvad med at lade de eksisterende virksomheder kunne være iværksættere?

Man har så opstillet en række betingelser. Princippet om, at det er mindste fælles mål, som udløser tilskuddet, kan jeg godt se noget fornuftigt i. Jeg må indrømme, at det ser noget indviklet ud, første gang man læser det igennem, men når man så kigger på det et par gange mere, kan man godt se en idé i det. Derfor synes jeg egentlig nok, at forslaget fortjener at blive sammenholdt med værdien af de midler, vi bruger til den almindelige iværksættertydelse, og at vi vurderer, om dette her måske var værd at tage med ind.

Jeg vil ikke på nogen måde afvise at arbejde videre med tanken, men jeg kan altså ikke love tilslutning til forslaget.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal starte med at takke hr. Glønborg fra Kristeligt Folkeparti for som den eneste af ordførerne at have taget forslaget seriøst. Jeg er ked af, at fru Lone Dybkjær fra Det Radikale Venstre ikke kunne være til stede, for filosofien i forslaget er jo præcis den samme som i De Radikales forslag om at slippe de ledige løs, det er bare en lidt anden mekanik.

Det, vi har lagt op til, er at gå ind i debatten om, hvordan vi skaber job i private virksomheder, og dér kan man så diskutere mekanikken. Det forstod jeg at hr. Glønborg var villig til uden at skrive under på alt, hvad vi er kommet med. Det forventer jeg heller ikke. Jeg er også sikker på, at fru Lone Dybkjær ville gå ind i det her, så vi er i hvert fald 3 partier, der interesserer os for denne problemstilling, og så kan vi nok også finde en løsning. Desværre giver vores 3 partier jo ikke flertal, og dér må jeg sige, at jeg var meget, meget skuffet over den socialdemokratiske ordførers indlæg. Efter mange pæne ord kom det frem, at job ikke var noget, man skulle skabe i det private erhvervsliv, det skulle være i det offentlige eller i det grå felt mellem det private og det offentlige arbejdsmarked.

Jeg tror, som også arbejdsministeren sagde det, at vi skal satse på mange ting. Vi er selvføl-

[Rahbæk Møller]

gelig nødt til at fastholde den nuværende job-skabelsesordning i det offentlige. Vi ved også godt, at der alt for mange steder bare sker det, at man fyrer folk, og dagen efter sidder en langtidsledig og laver præcis det, der tidligere var et normalt job.

Jeg er fuldkommen enig med Socialdemokratiet i, at det grå arbejdsmarked skal vi åbne op, men jeg tror heller ikke, at det alene kan løse problemet. Vi er nødt til at have regulære job i private virksomheder.

Dette forslag går jo ud på at kombinere en mulighed for, at eksisterende virksomheder kan udvide, kan overvinde de igangsætningsproblemer, der altid er ved noget nyt, ved at få et tilskud, og samtidig kan nogle ledige komme i arbejde og derved forhåbentlig skabe job, som ikke er afhængige af permanente tilskud – det kan man jo ikke få efter dette forslag, altså skabe permanente job. Jeg tror, vi er nødt til at køre med denne her brik, og jeg er glad for, at der i hvert fald er 3 partier, der er enige i den filosofi, uden at hr. Glønborg – og slet ikke fru Lone Dybkjær – har sagt, at de fuldt ud er enige i det. Det ved jeg godt de ikke er, men de er enige i filosofien, har jeg forstået.

Arbejdsministeren kom jo med nogle pæne ord og afviste så i øvrigt forslaget. Han havde nogle tekniske indvendinger. Den ene indvending forstår jeg ikke: at det skulle være vanskeligt at tælle, hvor mange ansatte der er, og checke, om der sker en reel udvidelse af beskæftigelsen. Det er dog en forholdsvis enkel sag.

Jeg må selvfølgelig erkende, at punktet om konkurrenceforvridning giver vanskeligheder – det vil det altid gøre – men jeg tror også, arbejdsministeren er enig i, at sådan et punkt skal vi nødvendigvis have med. Vi kan ikke give tilskud til f.eks. et supermarked, der bare knocker et andet supermarked ned; det er perspektivløst. Der skal være tale om noget reelt nyt, og så må vi leve med de vanskeligheder, der er, og det kan arbejdsmarkedsnævnene da forhåbentlig også administrere.

Arbejdsministeren nævnte også, at det kunne være i strid med EF-regler. Det undrer mig, hvis det skulle være tilfældet. Det er velkendt, at Danmark har en bundrekord, når det drejer sig om erhvervstilskud i EF, og det er da en bundrekord, jeg godt vil være med til at beholde – jeg hører ikke til dem, der mener, at mest

muligt erhvervstilskud er af det gode – men at en ordning som denne lige pludselig skulle være den, der væltede læsset i EF, har jeg svært ved at forstå.

Fru Pia Christmas-Møller talte jo stort set på samme linie som ministeren, og det er vel ikke overraskende. Fru Pia Christmas-Møller henviste til regeringens iværksættergruppe, og jeg kan da udtrykke tilfredshed med, at regeringen, efter at vi flere gange har rejst problemet og er kommet med en stribe forslag, har fundet ud af, at der skal ske noget på iværksætterområdet. Jeg ser da også hen til resultatet fra den arbejdsgruppe, der er nedsat.

Jeg kunne måske have ønsket mig, når man nu endelig tog sig sammen til at nedsætte en gruppe, at man ikke havde holdt sig alene til embedsmænd, men havde taget nogle af de dygtige folk fra området, f.eks. fra Håndværksrådet, Teknologisk Institut og andre steder uden for regeringens egne cirkler. Der har SF nok været klogere til at gå ud i verden og få ideer, end regeringen har været. Men lad os nu se, hvad regeringen kan komme med.

Det, der skinner igennem hr. Helge Sanders bemærkninger, også bemærkningerne om den eksisterende iværksætterydelse, er, at Venstre simpelt hen er bange for nyttilgangen; man er bange for ordninger, der letter vejen for dem, der vil gøre noget nyt. Man erkender ikke, at de, der er på markedet, altid har et forspring for folk, der vil komme med noget nyt eller vil udvide det eksisterende, for det er dyrt, besværligt og risikabelt at udvide eller starte nyt. Hver gang vi kommer med et forslag om at reducere startomkostningerne, siger Venstre »konkurrenceforvridning«. Venstres holdning er reelt, at man skal beskytte de nuværende mod nye konkurrenter. Det er ikke vores holdning.

Dermed har jeg også været inde på kritikken fra hr. Poul Nødgaard. Jeg kan ikke lade være med at undre mig, hver gang Fremskridtspartiet henviser til Østeuropa. Hr. Poul Nødgaard tror åbenbart, at man i Østeuropa havde ordninger, som skabte job i private virksomheder. Det havde man så sandelig ikke i Østeuropa – det var måske et af problemerne, at man ikke havde det – men kendskabet til de tidligere samfundssystemer i Østeuropa er altså meget, meget beskedent i Fremskridtspartiets rækker, andet kan jeg ikke konstatere.

[Rahbæk Møller]

I øvrigt er det jo samme filosofi, som præger hr. Poul Nødgaards og hr. Helge Sanders indlæg. Jeg vil lige sige til spørgsmålet om de lave omkostninger, at hr. Poul Nødgaard burde tage sig sammen en dag og læse Porters analyse af konkurrenceevnen, der netop påviser, at et forsøg på at forbedre konkurrenceevnen udelukkende ved at sikre lavere omkostninger er dødfødt. Tværtimod skal man sørge for, at virksomhederne bliver udsat for udfordringer, at der er konkurrence, at der er tilgang af nye konkurrenter hele tiden, og selvfølgelig at faciliteterne for uddannelse, forskning osv. er i orden. Det viser Porters grundige analyse af konkurrencesituationen i 10 lande, bl.a. Danmark, som i øvrigt fik en af bundkaraktererne for konkurrenceevne.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg vil blot sige, at jeg forstår udmærket hr. Rahbæk Møllers skuffelse over den socialdemokratiske holdning til forslaget. Socialdemokratiet burde vel også virkelig kunne støtte, at man skaber mulighed for at få flere mennesker i arbejde.

Og det giver mig samtidig anledning til at sige noget, som jeg glemte i mit første indlæg, nemlig at rose SF for netop at fremsætte et forslag, som sætter disse beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i gang i privat regi, i de private virksomheder. Jeg synes bare, det er fint, og jeg kunne egentlig godt have tænkt mig, at der fra de borgerlige partiers side var lidt mere begejstring for, at SF netop er med på sådanne tanker. Det er måske et eksempel på, at SF ikke er så traditionsbundet, som Socialdemokratiet ofte kan virke i disse sager.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg skal sige til hr. Rahbæk Møller, at jeg er meget ked af, at hr. Rahbæk Møller forsøger at skyde Socialdemokratiet i skoene, at vi ikke ønsker at skabe job i den private sektor. Selvfølgelig gør vi det, og det sagde jeg i øvrigt også i min ordførertale. Vi har jo gang på gang stillet forslag her i salen om vækstfremmende foranstaltninger, udviklingsfonde og senest regionale udviklingsfonde, som netop skulle være med til at støtte iværksættere i deres bestræ-

belser på at komme i gang. Og det var også en bemærkning til hr. Glønborg.

Jeg vil også godt understrege, at jeg i min ordførertale sagde, at intentionerne er vi helt enige i. Vi er ikke helt enige i midlerne – og her er jeg egentlig lidt enig med hr. Helge Sander – fordi vi ikke har de bedste erfaringer med de nugældende ordninger for iværksætterydelsen. I relation til det private arbejdsmarkeds ønske om at beskæftige langtidsløse kan man vel også sætte et stort spørgsmåltegn ved, om det nogen sinde har været en succes; i hvert fald viser tallene jo, at kun en meget lille del af de langtidsløse bliver beskæftiget i den private sektor. Der har igennem årene eksisteret enkelte andre tilskudsformer, som vel egentlig heller ikke har været nogen succes, og det er derfor, vi er lidt forbeholdne over for forslaget her.

Jeg afsluttede i øvrigt min ordførertale med at sige: Lad os nu se under udvalgsbehandlingen, om vi kan nå frem til et eller andet, der indikerer det modsatte af vores frygt, så må vi jo kigge på det.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Da hr. Rahbæk Møller ved flere lejligheder har gjort sig skyldig i en fejllopfattelse med hensyn til Venstres politiske holdning til hele dette spørgsmål, bliver jeg nødt til at fastslå meget præcist – uden at være polemisk eller med politiske over- eller undertoner – at Venstre vil ikke give de etablerede virksomheder nogen fordele eller fortrin, men vi vil heller ikke straffe dem. Der må være ligestilling, og det er en væsentlig forskel. Vi vil ligesom SF gerne se en masse nye tiltag; vi mener i allerhøjeste grad, at vort arbejdsmarked kan stille krav om det, og at det er bydende nødvendigt, at der kommer en masse nye virksomheder, som måske bedre kan tilfredsstille efterspørgslen og levere de produkter, markedet kræver i dag. Derfor er vi også altid bange for at lave noget, som bevirker, at arbejdsmarkedet stivner.

Men isoleret set vil vi aldrig nogen sinde lave noget, der beskytter de etablerede, så nye konkurrenter ikke har mulighed for at komme frem, det skal alt sammen ske på lige betingelser. Det synes jeg er meget, meget vigtigt at fastslå, fordi hr. Rahbæk Møller endnu en gang i dag gav udtryk for det stik modsatte, og det er absolut ikke Venstres holdning.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Ja, jeg må lige herop en ekstra gang, for jeg tror, hr. Rahbæk Møller har misforstået, hvad jeg sagde her fra Folketingets talerstol.

Jeg var inde på spørgsmålet om offentlig produktion, som SF jo reelt går meget, meget stærkt ind for. Vi kan jo bare se det forslag, der netop har været til behandling her i Folketinget, om, at kommuner og amter skal have lov at skyde penge ind i erhvervsvirksomheder. Det er jo en vej hen imod det Østeuropa, hvor det viste sig, at den offentlige produktion simpelt hen ikke kunne køre på den måde, så jeg synes nok, at hr. Rahbæk Møller skal vedkende sig, at han og hans parti er tilhængere af, at man lader det offentlige tage større og større del i produktionen. Det mener jeg til gengæld at det offentlige skal holde fingrene væk fra.

Jeg har ikke læst den bog, hr. Rahbæk Møller omtalte angående de lavere omkostninger, men jeg har meget svært ved at tro, at alt det, man læser, er rigtigt. Jeg vil gerne se sort på hvidt, at det ikke skulle være tilfældet, at lavere omkostninger medfører en forbedret konkurrenceevne; jeg tror, at hr. Rahbæk Møller ikke har læst den bog helt rigtigt – eller hvis det virkelig står der, tror jeg altså ikke, det er rigtigt.

Så vil jeg sige til hr. Glønborg, at jeg synes, hr. Glønborg burde læse forslaget lidt nøjere igennem. Hvis jeg må bruge et weekendudtryk, virker det, som om hr. Glønborg har stødt hovedet i relation til det foreliggende forslag. Jeg kan altså ikke forstå, hvorfor hr. Glønborg taler så varmt for det, for det er faktisk så socialistisk, som det kan være, og i relation til hr. Glønborgs politiske ståsted har jeg meget svært ved at tro, at hr. Glønborgs parti kan stå bag den holdning, han har indtaget i dag.

Rahbæk Møller (SF):

Ja, for den sorte er åbenbart alting rødt, når selv jobskabende virksomheder er socialisme. Det mener hr. Poul Nødgaard åbenbart, og det må han jo have lov til at mene.

Til hr. Helge Sander vil jeg sige, at det, der optager os, er at reducere barriererne for noget nyt. Det er nemlig sådan, at etablerede og uetablerede aldrig er ligestillede. Den etablerede har altid et fortrin, og det er da klart, at det vil genere den etablerede, når barriererne bli-

ver lavere. Og så kommer Venstre og taler om konkurrenceforvridning, hvorimod vi siger, at det er nyttigt med mere tilgang, det er nyttigt at svække barriererne.

Så er jeg da også glad for, at hr. Poul Erik Dyrlund åbnede døren en lille smule på klem. I sit første indlæg henviste hr. Poul Erik Dyrlund flere gange til, at Socialdemokratiets eneste ønske var at bevare job i det offentlige og at gå ind på det, hr. Poul Erik Dyrlund kaldte det grå arbejdsmarked. Men hvis Socialdemokratiet er villig til også at diskutere jobskabelse i private virksomheder, ligner det noget. Så har vi i hvert fald et flertal, der er indstillet på at gå ind i en seriøs diskussion om, hvordan det kan gøres; og det kan da kun glæde mig.

Så jeg håber, at det var hr. Poul Erik Dyrlands andet indlæg – trods de forbehold, der også kom til udtryk – som tegner Socialdemokratiets stilling. Det håber jeg sandelig, for vi skulle gerne i gang med det her.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Hr. Rahbæk Møllers indlæg giver mig anledning til at stille ét spørgsmål: Er det ikke korrekt, at man straffer de etablerede virksomheder i forhold til de nye, hvis man gennemfører dette forslag og mange andre af samme skuffe fra SF?

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Nej, det er ikke rigtigt. Den etablerede virksomhed med den etablerede produktion har altid en fortrinsstilling. Man gør det blot en lille smule billigere at udvide produktionen og dermed reducere hindringerne. O.k., det vil give øget konkurrence, men der er ikke tale om konkurrenceforvridning, og der er under ingen omstændigheder tale om at straffe de etablerede virksomheder. Det kan da godt være, de følger det sådan, for der er jo ingen, der bryder sig om øget konkurrence, når det kommer til stykket. Det er jo generende, det ved jeg godt, men det giver altså kun øget konkurrence.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Selv om hr. Rahbæk Møller ikke selv ville sige det, takker jeg meget for svaret. Hr.

[Helge Sander]

Rahbæk Møller sagde nemlig, at vi gør det billigere, og når man gør det billigere for en gruppe i forhold til de øvrige, er det selvfølgelig konkurrenceforvridning, det siger sig selv. Og ellers vil jeg igen sige til hr. Rahbæk Møller, når det bliver sagt, at Venstre ligesom ikke kan lide konkurrence, at vi skal spilleme have endnu mere konkurrence. Det er det, der giver et dynamisk samfund, men det skal være på lige betingelser.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg må påtale hr. Helge Sanders ord »spilleme«. Det må normalt ikke anvendes her fra Folketingets talerstol.

Helge Sander (V):

Jeg beklager.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 67:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission om børns og unges erhvervsarbejde.

Af Poul Erik Dyrland (S) m.fl.
(Fremsat 7/2 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Generelt vil jeg sige om forslaget, at efter min mening er det et vældigt stort apparat, man

nu ønsker at stable på benene. En række af de forhold, der nu ønskes undersøgt nærmere, er jo grundigt belyst. De største undersøgelser er gennemført af Socialforskningsinstituttet; her tænker jeg på undersøgelsen »Efter skoletid« fra 1986, hvor man bl.a. gjorde brug af materiale fra Ballerup Kommune. Børnekontakten i kommunen havde undersøgt, hvordan folkeskoleeleverne anvendte deres fritid.

Også Socialforskningsinstituttets undersøgelse »Skolebørns dagligdag« fra 1989 beskæftiger sig med børns erhvervsarbejde. Denne undersøgelse viser bl.a., hvor stor en del af de 10-15-årige, der har erhvervsarbejde, den ugentlige arbejdstid, beskæftigelsestyper og indtægtsforhold. Undersøgelsen kommer også ind på erhvervsarbejdet set i forhold til skolearbejdet og forældrenes økonomi og civilstatus.

Desuden kan nævnes en undersøgelse om skolebørns erhvervsarbejde fra 1990, udarbejdet af Arbejdsmedicinsk Klinik i Århus, samt Arbejdstilsynets rapport »Unge farlige arbejde«, der omhandler de arbejdsskader, som er anmeldt i perioden 1984-1988.

Som det ses, dækker disse forskellige undersøgelser mange facetter af børns og unges liv, så hvorfor egentlig nedsætte en kommission, der skal undersøge spørgsmål, som vi allerede kender svaret på, eller som vi i forvejen har institutioner, der arbejder med?

Også forslaget om, at man bør overveje at indføre ansættelseskontrakter, er overhalet af virkeligheden. Der er nemlig vedtaget et direktiv om udstedelse af ansættelsesbeviser. Socialdemokratiet skal imidlertid ikke høre ét ondt ord, fordi man ikke har været opmærksom på direktivet. Det har faktisk været et af de direktivforslag på arbejdsmarkedsområdet, der har levet den mest rolige tilværelse, men alligevel er direktivet bemærkelsesværdigt, fordi det vil skabe noget nyt, nemlig ansættelsesbeviset.

Da direktivet ikke opererer med nogen aldersgrænse, vil det også gælde for børn og unge. Der er tale om et ganske detaljeret bevis, som skal indeholde alle de oplysninger, der kan siges at have betydning for et ansættelsesforhold. Hvis der indføres nok et stykke papir, tror jeg faktisk, man vil gøre mere skade end gavn. For at sige det lige ud vil det blive noget værre roderi, der ikke medvirker til at styrke de unges vilkår. Det bedste er ét, og kun ét, almenkendt og almengyldigt bevis.